

Volgens het Hof hebben Finland, Zweden, Duitsland, Italië, Griekenland en Denemarken het gemeenschapsrecht geschonden doordat zij niet de douanerechten hebben betaald die zijn verschuldigd bij de invoer van oorlogsmaterieel en materieel voor zowel civiel als militair gebruik

De lidstaten dienen dergelijke rechten te innen en af te dragen wegens hun verplichting om financiële solidariteit aan de dag te leggen in verband met de gemeenschapsbegroting en wegens hun loyaliteitsplicht jegens de Commissie

De gemeenschapsbegroting wordt gefinancierd uit eigen middelen, dat wil zeggen de ontvangsten uit onder meer de rechten van het gemeenschappelijk douanetarief op het handelsverkeer met derde landen. Het douanewetboek¹ verplicht de lidstaten om de douanerechten die zijn geïnd bij de invoer van goederen, als eigen middelen aan de gemeenschapskas te betalen.

Met deze zeven beroepen heeft de Europese Commissie het Hof van Justitie verzocht te verklaren dat Finland, Zweden, Duitsland, Italië, Griekenland en Denemarken de uit het douanewetboek en diverse verordeningen² voortvloeiende verplichtingen hebben geschonden met hun weigering om de douanerechten in verband met de invoer van oorlogsmaterieel als eigen middelen te boeken (voor Zweden en Italië ging het eveneens om materieel voor zowel civiel als militair gebruik³). Duitsland van zijn kant heeft een bedrag van 10 803 000 EUR betaald – onder voorbehoud en zonder uitsplitsing naar importen en tijdvakken – en heeft vervolgens geweigerd om die gegevens aan de Commissie te verstrekken.

De niet-nakoming in elke zaak heeft betrekking op de periode van 1 januari 1998 tot en met 31 december 2002, terwijl met ingang van 1 januari 2003 – teneinde rekening te houden met de bescherming van de militaire geheimhouding van de lidstaten – specifieke administratieve procedures zijn vastgelegd om schorsing van douanerechten op die uitrusting mogelijk te maken.⁴

In het algemeen hebben de lidstaten als rechtvaardiging voor hun betalingsweigering aangevoerd dat de inning van douanerechten hun wezenlijke veiligheidsbelangen zou hebben bedreigd.⁵

Het Hof herinnert eraan dat voor de periode van 1 januari 1998 tot en met 31 december 2002 geen enkele bepaling van de communautaire douaneregeling in een specifieke vrijstelling van douanerechten voor de invoer van dit soort goederen voorzag. De schorsing van douanerechten

¹ Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB L 302, blz. 1), die van toepassing is in deze zaken, onlangs vervangen door verordening (EG) nr. 450/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008.

² Verordening (EEG, Euratom) nr. 1552/89 van de Raad van 29 mei 1989 houdende toepassing van besluit 88/376/EEG, Euratom betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen (PB L 155, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (Euratom, EG) nr. 1355/96 van de Raad van 8 juli 1996 (PB L 175, blz. 3), alsmede verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000 van de Raad van 22 mei 2000 houdende toepassing van besluit 94/728/EG, Euratom betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Gemeenschappen (PB L 130, blz. 1).

³ Zaken C-294/05 en C-387/05.

⁴ Verordening (EG) nr. 150/2003 van de Raad van 21 januari 2003 inzake schorsing van douanerechten op bepaalde wapens en militaire uitrusting (PB L 25, blz. 1).

⁵ Artikel 296 EG bepaalt dat geen enkele lidstaat is gehouden inlichtingen te verstrekken waarvan de verbreiding naar zijn mening strijdig zou zijn met de wezenlijke belangen van zijn veiligheid.

vanaf 1 januari 2003 bevestigt integendeel dat de gemeenschapswetgever ervan uitging dat er vóór die datum een verplichting bestond om die rechten te betalen.

Volgens het Hof **staat het weliswaar aan de lidstaten de geschikte maatregelen te nemen om hun binnenlandse en buitenlandse veiligheid te verzekeren**, maar zijn die maatregelen niet volledig onttrokken aan **de toepassing van het gemeenschapsrecht**, dat **uitdrukkelijke afwijkingen** kent voor situaties waarin de openbare veiligheid op het spel kan staan, en wel in nauwkeurig omschreven **uitzonderingsgevallen**, die strikt moeten worden uitgelegd.

De lidstaten kunnen evenmin een rechtvaardiging ontleen aan **de hogere prijs** van het militair materieel als gevolg van de inning van douanerechten; integendeel, zij kunnen niet ontkomen aan de **verplichtingen van financiële solidariteit met betrekking tot de gemeenschapsbegroting**.

Voorts kunnen **de geheimhoudingsvereisten die zijn opgenomen in de akkoorden met de exporterende staten** niet als rechtvaardigingsgrond worden aanvaard, omdat bij de douaneprocedures communautaire en nationale functionarissen worden ingeschakeld, die alle aan een geheimhoudingsplicht zijn gebonden, zodat de wezenlijke belangen van de veiligheid van de lidstaten worden beschermd. Bovendien staat de verplichting om de vervulling van de taak van de Commissie te vergemakkelijken – die erin bestaat toe te zien op de eerbiediging van het Verdrag – , door haar de documenten ter beschikking stellen die nodig zijn om na te gaan of de eigen middelen volgens de regels zijn overgemaakt, niet eraan in de weg dat de lidstaten **in een concreet geval en bij wijze van uitzondering de informatie die zij zenden, kunnen beperken tot bepaalde delen** van een document of die informatie in het geheel kunnen weigeren te verstrekken.

In twee zaken tegen Zweden en Italië, waarin het ging om de invoer van materieel voor duaal gebruik (civiel en militair) met vrijstelling van douanerechten, heeft het Hof meer in het bijzonder beklemtoond dat de motivering volgens welke geen rechtvaardiging kan worden ontleend aan de bescherming van de belangen van de lidstaten, des te meer geldt voor de invoer van materieel voor duaal gebruik, ongeacht of dat materieel al dan niet uitsluitend voor militaire doeleinden is ingevoerd.

Ten slotte verwerpt het Hof de rechtvaardigingsgronden van het langdurige stilzitten van de Commissie⁶ en de vaststelling van de verordening inzake schorsing van rechten waardoor stilzwijgend het bestaan van een afwijking ter zake zou zijn aanvaard. In geen enkel stadium van de procedure heeft de Commissie haar principiële standpunt opgegeven, en zij heeft altijd blijk gegeven van haar vaste wil om niet af te zien van de invordering van de douanerechten die waren verschuldigd voor de periodes vóór de inleiding van de schorsingsprocedures.

NOTA BENE: Een beroep wegens niet-nakoming gericht tegen een lidstaat die zijn uit het recht van de Unie voortvloeiende verplichtingen niet is nagekomen, kan worden ingesteld door de Commissie of door een andere lidstaat. Indien het Hof van Justitie de niet-nakoming vaststelt, dient de betrokken lidstaat zo snel mogelijk aan dit arrest te voldoen. Wanneer de Commissie van oordeel is dat de lidstaat niet aan het arrest heeft voldaan, kan zij een nieuw beroep instellen en daarin financiële sancties vorderen. Worden de Commissie echter geen maatregelen tot omzetting van een richtlijn meegedeeld, dan kan het Hof van Justitie, op voorstel van de Commissie, bij het eerste arrest sancties opleggen.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

⁶ Reeds in de jaren tachtig werden er besprekingen met de betrokken lidstaten gevoerd en is er zelfs een niet-nakomingsprocedure tegen Duitsland ingeleid, die naderhand is geschorst.